

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: २

संख्या: ३०

प्रकाशित मिति: २०८०/१०/०४

भाग-२

तुम्बेवा गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

तुम्बेवा गाउँपालिका, पाँचथरकोलेखा समिति कार्य सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०

गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत मिति: २०८०/०९/१८

आज्ञाले,

केशव कुमार थापा

नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तुम्बेवा गाउँपालिका, पाँचथरको

लेखा समिति कार्य सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०८०/०९/१८

तुम्बेवा गाउँपालिका
पाँचथर
कोशी प्रदेश, नेपाल

तुम्बेवा गाउँपालिका, पाँचथरको लेखा समिति कार्य सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावना :

तुम्बेवा गाउँपालिकाको शासन व्यवस्थालाई थप जनमुखि, उत्तरदायि र पारदर्शी तुल्याई वित्तिय सुशासन कायम गराउने उद्देश्यले स्ानीय सरकार सञ्चालन एने, २०७४ को दफा २२ मा गाउँसभाले नियमावली बनाई आफ्नो कार्यप्रणलीलाई व्यवस्थित गर्न कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा लेखा समिति गठन गर्न सक्ने प्रावधान रहे बमोजिम लेखा समितिको कामकारवाहीलाई सुव्यवस्थित, मर्यादित, मितव्ययी र अनुशासित रुपमा सञ्चालन गर्नु बान्छनीय भएकोले तुम्बेवा गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका बैठकबाट यो कार्यविधि पारित गरी राजपत्रमा प्रकाशन भए पश्चात लागु हुनेछ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस कार्यविधिको नाम “ तुम्बेवा गाउँपालिका, पाँचथरको लेखा समिति कार्य सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० ” रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा

- १) “गाउँपालिका” भन्नाले तुम्बेवा गाउँपालिकालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- २) “गाउँ कार्यपालिका” भन्नाले तुम्बेवा गाउँ कार्यपालिकालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ३) “कार्यविधि” भन्नाले तुम्बेवा गाउँपालिकाको लेखा समिति कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०८० सम्भन्नु पर्दछ ।
- ४) “अध्यक्ष” भन्नाले तुम्बेवा गाउँपालिका अध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ५) “उपाध्यक्ष” भन्नाले तुम्बेवा गाउँपालिका उपाध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ६) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले तुम्बेवा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नु पर्दछ ।
- ७) “समिति” भन्नाले कार्यपालिकाबाट गठित समितिलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ८) “गाउँ सभा ” भन्नाले संविधानको धारा २२३ को उपधारा १ बमोजिम तुम्बेवा गाउँपालिकाको गाउँ सभालाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- ९) “पदाधिकारी” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडाअध्यक्ष तथा कार्यपालिकाको अन्य सदस्य सम्भन्नु पर्दछ ।
- १०) “योजना” भननाले आयोजना तथा कार्यक्रम समेतलाई जनाउँछ ।
- ११) “वडा” भन्नाले तुम्बेवा गाउँपालिकाका ५ वटा वडा सम्भन्नु पर्दछ ।

- १२) “**वडा समिति**” भन्नाले संविधानको धारा २२३ को उपधारा ४ बमोजिम वडा समिति सम्झनु पर्दछ ।
- १३) “**संविधान**” भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनु पर्दछ ।
- १४) “**कार्यालय**” भन्नाले तुम्बेवा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय र ५ वटा वडा कार्यालयहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
- १५) “**गाउँपालिकाको शाखा, उपशाखा र इकाई**” भन्नाले गाउँपालिकाको प्रशासनिक संगठनात्मक स्वरूप अनुरूप स्थापना गरिएका शाखाहरू, उपशाखाहरू र इकाईहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।
- १६) “**राजश्व**” भन्नाले गाउँपालिकाले कानून बमोजिम संकलन गर्न पाउने कर, दस्तुरा शुल्क, महशुल र सो वापतको जरिवानालाई जनाउँछ, सो शब्दले जनसहभागिता वापतको रकम सरकारी तथा अन्य निकायको ऋण तथा अनुदान वापत प्राप्त रकम समेतलाई जनाउँछ ।
- १७) “**वार्षिक बजेट**” भन्नाले गाउँपालिकाको सशर्त, निसर्त, वित्तिय समानिकरण अनुदान र आन्तरिक आयलाई समेत सम्झनु पर्दछ ।
- १८) “**वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम**” भन्नाले कार्यक्रमका शिर्षकहरू तथा अनुमानित बजेट सहितको विवरणलाई सम्झनु पर्दछ ।
- १९) “**बेरुजु**” भन्नाले कार्यक्रम र बजेट अनुसार कार्य सम्पन्न नभएर फरक पर्न गएको अवस्थालाई सम्झनु पर्दछ ।
- २०) “**आर्थिक अनियमितता**” भन्नाले आर्थिक नियमानुसार काम सम्पन्न भएको अवस्थालाई जनाउँछ ।
- २१) “**लेखापरीक्षण**” भन्नाले कार्यक्रम र बजेट अनुसार कार्य सम्पन्न भए नभएको तथा नियम संगत छ/छैन भनेर गरिने परीक्षण सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

लेखा समिति गठन

३. लेखा समिति गठन :

- (१) यस गाउँपालिकाको शासन व्यवस्थालाई थप जनमुखी, सेवामुखी, जनउत्तरदायी र पारदर्शी तुल्याई वित्तिय सुशासन कायम गराउने प्रमुख उद्देश्यका साथ गाउँ सभाबाट देहाय बमोजिमको लेखा समिति गठन गरिनेछ ।
- क) गाउँ सभा सदस्यका रूपमा रहेका कार्यपालिका सदस्यहरू मध्ये १ जना संयोजक
- ख) गाउँसभाको सदस्य मध्येबाट २ जना सदस्य

- २) गाउँपालिकाको आन्तरिक लेखा परिक्षण शाखाका प्रमुखले लेखा समितिको सचिवको रूपमा काम गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको अधिकृतले सचिवको रूपमा काम गर्नेछ ।
- ३) समितिको बैठकमा समितिका संयोजकले गाउँकार्यपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत आवश्यकता अनुसार विषयगत संयोजक र गाउँपालिकाका विषयगत शाखाप्रमुखलाई आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।
- ४) समितिको पदावधि गठन भएका मितिले २ वर्ष ६ महिना हुनेछ । तर गाउँ सभाले परिवर्तन गर्न आवश्यक नठानेमा समितिले स्वतः निरन्तरता पाउनेछ ।

परिच्छेद ३

लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

४) लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

- १) नियम ३ बमोजिम गठन हुने लेखा समितिले देहायका विषयमा अध्ययन गरी कार्यपालिकालाई राय सुझाव र गाउँ सभा समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ ।
  - क) कार्यपालिकालाई राय सुझाव दिने विषयहरू:
    - १) वार्षिक बजेटले अनुमान गरे बमोजिमको श्रोत परिचालन तथा रकम संकलन लक्ष्य बमोजिम चौमासिक प्रगति भए वा नभएको र नभएको अवस्थामा लक्ष्य प्राप्तिका विषयमा आवश्यक सल्लाह सुझाव ।
    - २) वार्षिक बजेटमा उल्लेखित कार्यक्रम चौमासिक लक्ष्य बमोजिम सञ्चालन भए नभएको र लक्ष्य पूरा गर्न तत्काल लिनुपर्ने रणनीतिका सम्बन्धमा ।
    - ३.) कार्यपालिकाबाट गाउँपालिकाको राजश्व तथा श्रोत परिचालन सम्बन्धमा भए गरेको निर्णय कार्यान्वयन अवस्थाको विश्लेषण गर्दै सो सम्बन्धमा कुनै सुझाव दिनुपर्ने भएमा सुझाव दिने ।
    - ४) कार्यपालिकाको कार्यालयमा भए गरेका कार्यमा वित्तिय सुशासन कायम गराउन आवश्यक सुझाव प्रदान गर्ने ।
    - ५) पेशिक बेरुजुको अवस्था विश्लेषण गर्दै सो को फछ्छौटको लागि आवश्यक रणनीतिक सुझाव प्रदान गर्ने ।
    - ६) गाउँ कार्यपालिका कार्यालयबाट भए गरेका आम्दानी र खर्चका विभिन्न विषय मध्ये समितिले आर्थिक अनियमितता भएको गुनासो आएको वा आवश्यक ठानेका वा गाउँ कार्यपालिकाबाट

अनुरोध भएका विषयमा भए गरेका गतिविधिको नमूना लेखा परीक्षण गरी कार्यपालिकालाई सुझाव प्रदान गर्ने ।

७) गाउँपालिकाको अनतरिक लेखा परिक्षकको चौमासिक प्रतिवेदन माथि समिक्षा गर्ने ।

८) गाउँपालिकाका विभिन्न वडा कार्यालय र शाखाबाट भए गरेका गतिविधिको अध्ययन गर्दै सो सम्बन्धमा वित्तिय सुशासन कायम गराउन आवश्यक सुझाव प्रदान गर्ने ।

९) वित्तिय सुशासनका विषयमा कार्यपालिकाले सुझाव मागेका विषयमा आवश्यक परामर्श दिने ।

ख) गाउँसभा समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्ने विषयहरु:

१) गाउँ सभाबाट स्वीकृत बार्षिक बजेटले अनुमान गरे बमोजिमको काम भएो वा नभएको बारेमा लिखित प्रतिवेदन र सुझावहरु समेत सभामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

२) गाउँ सभाबाट स्वीकृत अनुमानित श्रोत परिचालन तथा रकम संकलन भए वा नभएको बारेमा कारण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

ग) गाउँपालिकाले तयार गरको बार्षिक बजेटमा उल्लेखित कार्यक्रम सञ्चालन भए वा नभएको

घ) लेखा परीक्षणबाट औल्याइएका बेरुजु तथा आर्थिक अनियमितताका सम्बन्धमा त्यस्तो बेरुजु र आर्थिक अनियमिततालाई नियमित एवं असुल फछ्छौट गर्न आवश्यक काम कारबाही गरे वा नगरेको विषयमा स्पष्टता ल्याउने ।

ङ) वडा कार्यालयबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरुको बारेमा वडा अनुसार श्रोत परिचालन रकम संकलन भए वा नभएको बारेमा कारण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने र कुन वडा के कारणले को भन्दा पछाडी परेको भन्ने समेत प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

च) समितिले कार्यपालिकालाई दिएका सुझावहरु सो को कार्यान्वयन अवस्थाका बारेमा ।

३) उपनियम १ बमोजिमको प्रतिवेदन तयार गर्दा लेखा समितिले आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका भित्रका उद्यमी, व्यापारी तथा स्थानीय बुद्धिवीविहरुलाई आश्यकताको आधारमा छलफलमा आमनत्रण गर्न सक्नेछ ।

४) उपनियम १ बमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा लेखा समितिले माग गरे बमोजिमको कागजात गाउँपालिकामा रहेका सबै शाखा र उपशाखाहरुले उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । र आमन्त्रण भएको अवस्थामा लेखा समितिमा उपस्थित भई आफ्नो राय सल्लाह र सुझाव लिखित मौखिक रुपमा दिनु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

५) लेखा समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था र सुविधा:

- १) समितिको बैठक कम्तिमा २ महिनामा १ पटक बस्नेछ ।
- २) लेखा समितिको बैठकमा भाग लिएर वापत लेखा समितिका सदस्य र आमनित्रत पदाधिकारीले कार्यपालिकाका सदस्यले पाएर सरह बैठक भत्ता पाउने छन् । अन्य विषयगत समितिको बैठकको सेवा सुविधा यसै बमोजिम हुनेछ ।
- ३) लेखा मितिले आफ्नो वार्षिक कार्यतालिका बनाई गाउँसभा बाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गराउनु पर्नेछ ।

कार्यविधि अनुसार आर्थिक सहायता पाउने व्यक्तिले प्रमाण सहित सम्बन्धीत वडाको सिफारिस समेत संलग्न राखि गाउँपालिका अध्यक्षलाई निवेदन दिनु पर्नेछ । प्राप्त निवेदन अनुसार यस कार्यविधिमा उल्लेखित रकम गम्भिरताको आधारमा अध्यक्षले सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम पेश भएको निवेदनमा आवश्यक छानवीन गर्दा आर्थिक सहायता पाउन योग्य व्यक्तिलाई दफा ४ र ५ मा उल्लेख भए बमोजिमको रकम उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

परिच्छेद ४

लेखा समितिको आचारसंहिताहरू

६) लेखा समितिका संयोजक र सदस्यहरूले गर्नहुने नहुने सामान्य आचारसंहिताहरू निम्न अनुसार रहनेछ ।

- १) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको मान्यता सिद्धान्त विपरित सार्वजनिक वक्तव्य दिन नहुने ।
- २) स्थानीय शासन र संविधानको सिद्धान्त तथा नीतिको विपरित हुने गरी स्थानीय तहको स्वयत्ततालाई अनादर गर्ने कुनै काम गर्नु नहुने ।
- ३) गाउँबासी प्रतिको उत्तरदायित्वलाई अस्वीकार गर्नुनहुने ।
- ४) गाउँपालिका र साभेदार संघसंस्थासँगको कानून बमोजिमको सम्बन्धमा खलल पर्ने जस्ता कुनै लेख, समाचार, भाषण, वक्तव्य प्रकाशन वा प्रशासन गर्नु वा गराउनु हुँदैन । तर यस कुराले कुनै जनप्रतिनिधिलाई उल्लेखित विषयमा अनुसन्धानमुलक कुनै लेख रचना प्रकाशित गर्न रोक लगाएको मानिने छैन ।

- ५) गाउँपालिकाका साधन श्रोतको दुरुपयोग गर्नुहुने ।
- ६) प्रचलित ऐन नियमले तोकेको जिम्मेवारीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु गराउनु पर्ने ।
- ७) राजनितिक आस्था एवं सामाजिक भेद भावले बढावा पाउने व्यवहार गर्न नहुने ।
- ८) कार्य जिम्मेवारी प्रदान गर्दा भेदभाव गर्न नहुने ।
- ९) कसैको स्वाभिमान र अस्थित्वमा आँच आउने व्यवहार गर्न नहुने ।
- १०) विद्यमान सामाजिक मान्यता विरुद्धका आचरण गर्न नहुने तथा लैंगिक समानतामा आँच आउने व्यवहार गर्न नहुने ।

परिच्छेद ५

विविध

७) प्रचलित कानून बमोजिम हुने:

यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका प्रावधानहरू यसै कार्यविधि बमोजिम हुने र यसमा उल्लेख नभएको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

क) यस कार्यविधि बमोजिम समितिले आफुलाई प्राप्त अधिकार मातहतको सदस्य वा अधिकारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

ख) समितिको र संयोजकको छाप प्रयोग गरी कार्य गर्न गराउन सक्नेछ ।

८) समितिको अभिलेख:

१) समितिले आफुले सम्पादन गरेका कार्यको अभिलेख दुरुस्त राख्नुपर्नेछ ।

२) समितिले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको कुनै कामकारवाहीका प्रकृती र विषयको गम्भीरतालाई दृष्टिगत गरी गोप्य राख्नुपर्ने अभिलेख सार्वजनिक गर्नु हुदैन ।

३) समितिमा भएको छलफल निर्णय र काम कारवाहीसँग सम्बन्धित अभिलेख समितिको सचिव मार्फत सचिवालयमा व्यवस्थित गरी राख्नुपर्नेछ । त्यस्तो निर्णय वा अभिलेख संयोजकको अनुमति विना सचिवालय बाहिर लैजान सकिने छैन ।

९) बाधा अड्काउ फुकाउ:

यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्कन आएमा गाउँ सभाको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

१०) संशोधन तथा खारेजी:

यो कार्यविधिको संशोधन वा कुनै नियम खारेजी गर्नुपरेमा गाउँ सभालाई पूर्ण अधिकार हुनेछ ।